

Publieksenquete over embryo-onderzoek

Voorpublicatie over onderzoek met rest-embryo's en het speciaal voor onderzoek tot stand brengen van embryo's

In mei 2025 zette het Rathenau Instituut een publieksenquête uit over onderzoek met menselijke embryo's en embryo-modellen. De enquête werd door 758 mensen ingevuld, een representatieve steekproef wat betreft gender, leeftijd, opleidingstype, regio in Nederland en kerkelijk gezindte. De volledige vragenlijst, met daarin alle informatie die respondenten kregen, is terug te vinden via www.rathenau.nl / [alle berichten aan het parlement](#). Deze voorpublicatie laat resultaten zien die het meest relevant zijn voor het Tweede Kamer debat op 3 september 2025 over het opheffen van het verbod op het tot stand brengen van embryo's voor onderzoek. Eind 2025 verschijnt het rapport over de gehele studie.

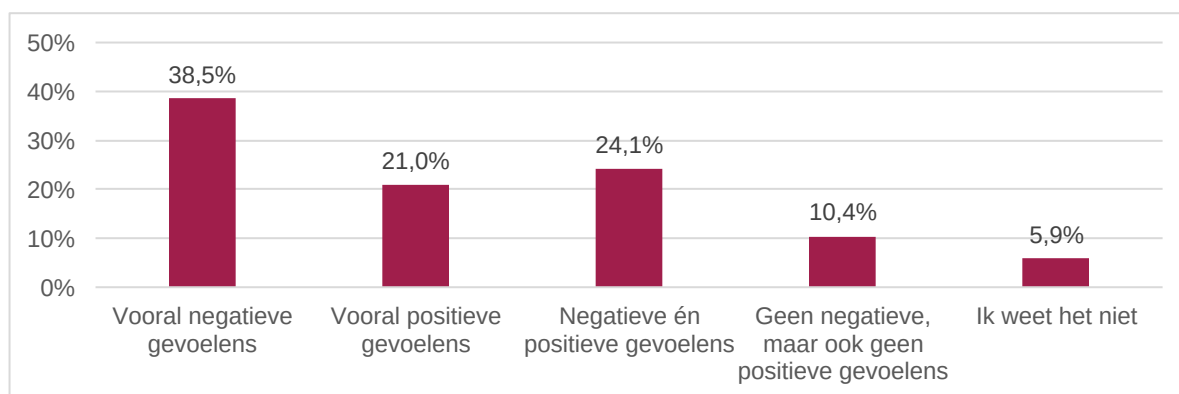
Deel 1 gaat over het speciaal voor onderzoek tot stand brengen van embryo's en deel 2 (blz 8) over het gebruik van rest-embryo's, ter vergelijking¹.

1. Speciaal voor onderzoek tot stand brengen van embryo's

Vraag 23

Het is ook mogelijk om speciaal voor wetenschappelijk onderzoek embryo's tot stand te brengen. Het speciaal maken van embryo's in een laboratorium voor medisch-wetenschappelijk onderzoek is in Nederland verboden. Dit verbod werd in 2002 als tijdelijk verbod ingevoerd. Momenteel wordt in Nederland bekeken of het verbod gehandhaafd moet blijven of moet worden opgeheven. Hierover verschillen de meningen.

Wat voor gevoelens roept het speciaal tot stand brengen van embryo's voor medisch-wetenschappelijk onderzoek bij u op?

¹ In de enquête vroegen we dit omgekeerd uit.

Vraag 24

Is het doen van onderzoek met embryo's die daarvoor speciaal tot stand zijn gebracht, naar uw mening hetzelfde als onderzoek doen met embryo's die overblijven bij een ivf-behandeling?

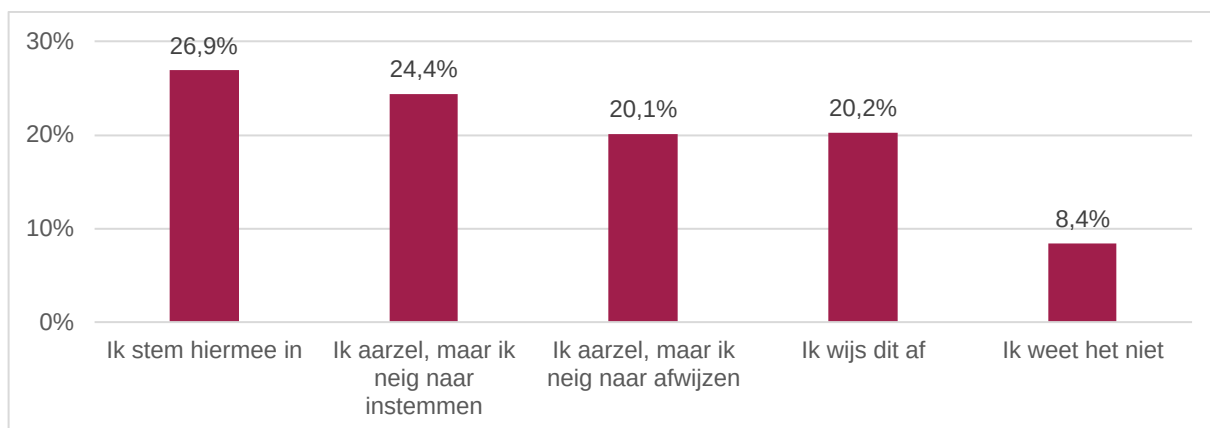

Vraag 26

De volgende wettelijke voorwaarden treden in werking als het verbod op het speciaal tot stand brengen van embryo's voor onderzoek wordt opgeheven:

- *Degene die de ei- of zaadcellen ter beschikking stelt moet ermee instemmen dat er onderzoek wordt gedaan.*
- *De kennis die het onderzoek zal opleveren is van belang voor de geneeskunde.*
- *De landelijke medisch-ethische toetsingscommissie heeft toestemming gegeven voor het onderzoek.*
- *Het blijft dan verboden om:*
 - *deze speciaal tot stand gebrachte embryo's te gebruiken voor het creëren van klonen;*
 - *het DNA van geslachtscellen of embryo's te wijzigen bij embryo's die worden teruggeplaatst in de baarmoeder;*
 - *mens-dier combinaties te maken die zich langer ontwikkelen dan veertien dagen.*

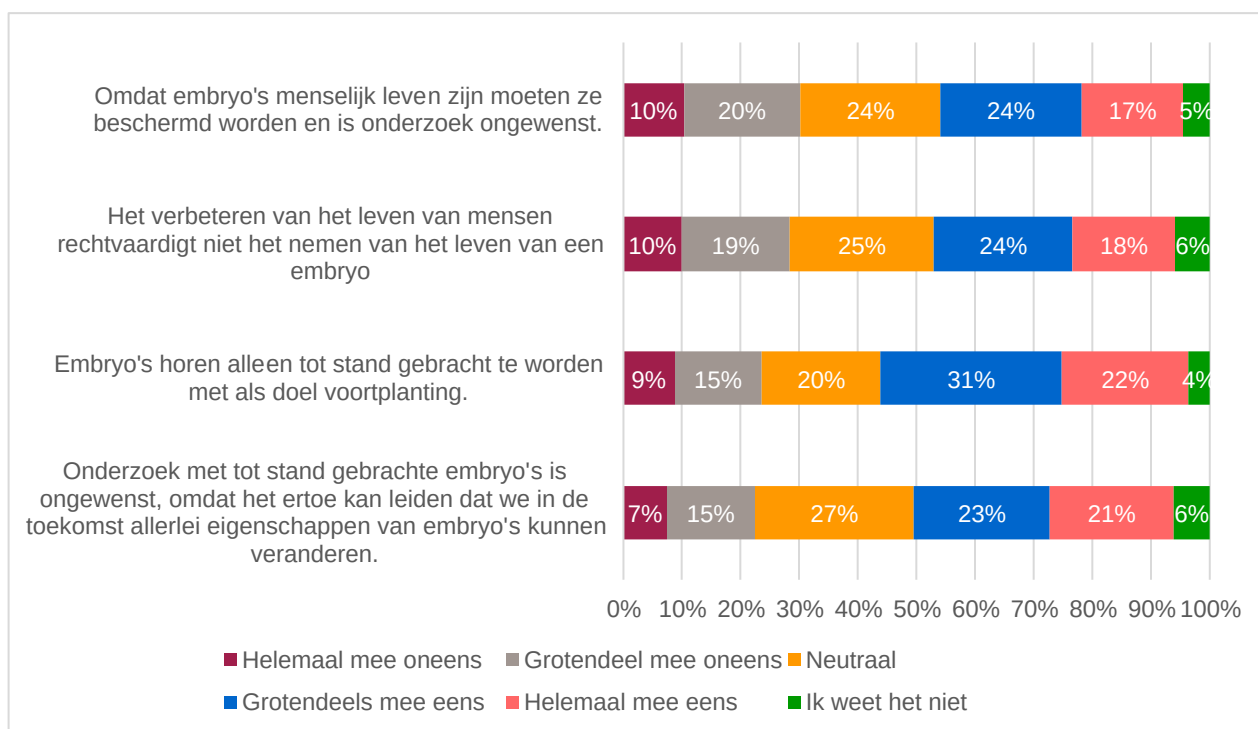
Wat vindt u van het speciaal tot stand brengen van embryo's voor medisch-wetenschappelijk onderzoek, onder deze voorwaarden?

Vraag 27

Nu volgt een aantal stellingen over het speciaal tot stand brengen van embryo's voor medisch-wetenschappelijk onderzoek.

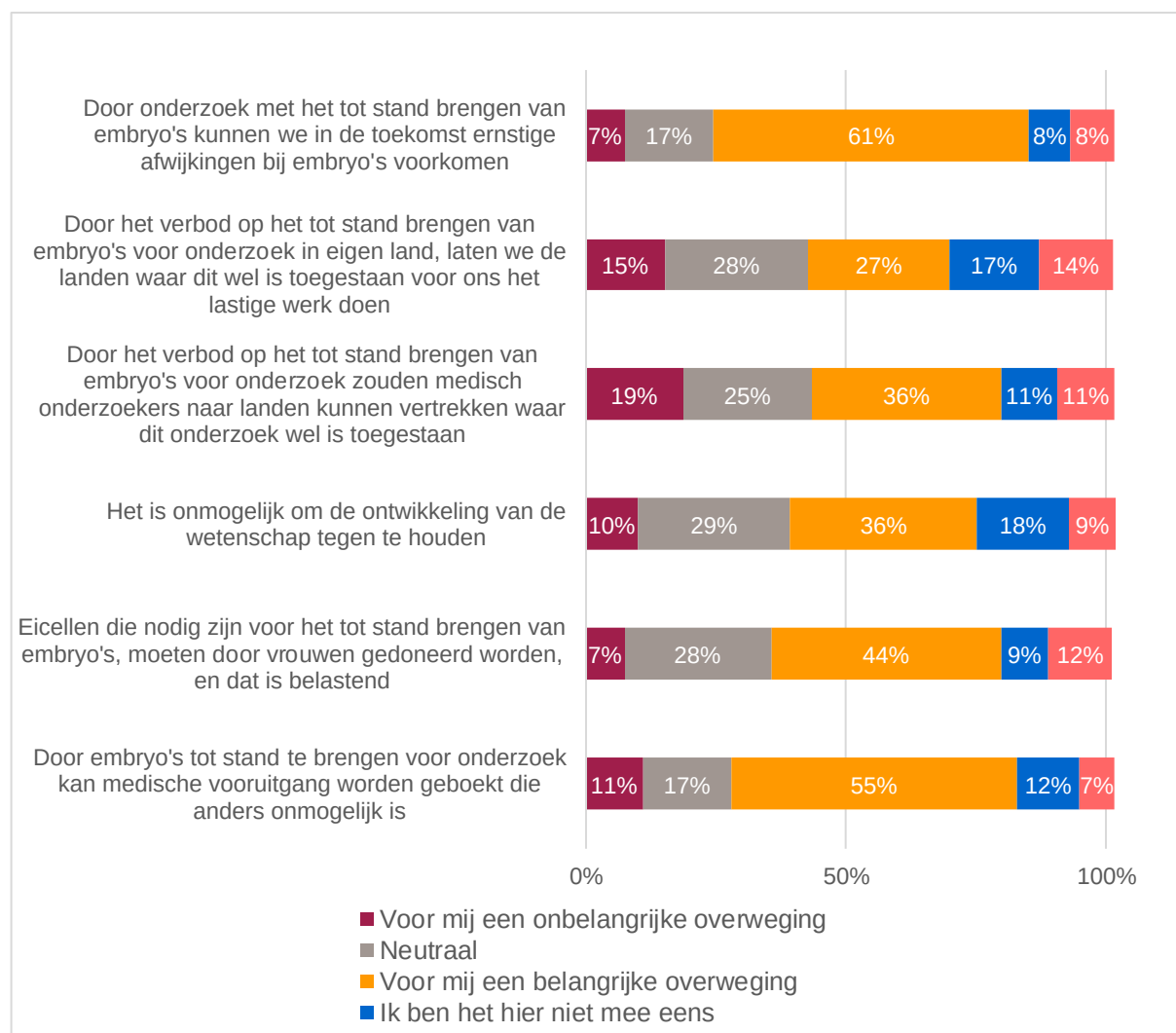
Kunt u telkens aangeven in welke mate u het met een stelling eens of oneens bent?

Vraag 28

Nu volgt een aantal overwegingen die genoemd worden in discussies over het speciaal maken van embryo's voor onderzoek.

Kunt u aangeven hoe belangrijk u elke overweging vindt? Als u het oneens bent met een overweging, kunt u dit aangeven.*

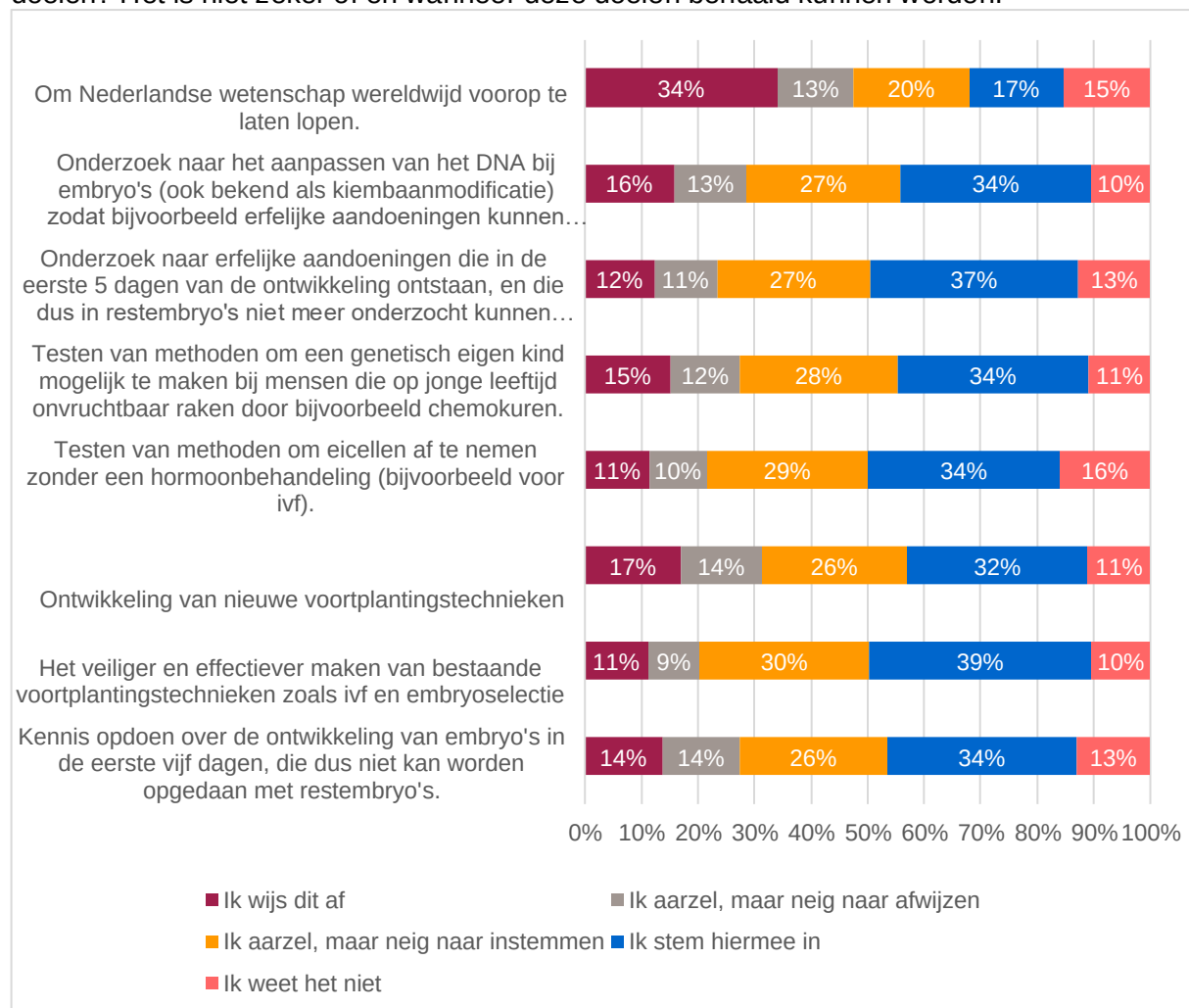

*Respondenten die kozen voor 'ik ben het hier niet mee eens', konden ook nog aangeven hoe belangrijk de overweging voor hen was. Een klein aantal respondenten deed dit - daardoor tellen percentages op tot iets boven de 100%.

Vraag 29

In Nederland wordt overwogen om het verbod op het speciaal maken van embryo's voor onderzoek op te heffen. Restembryo's zijn namelijk al 5-6 dagen oud. Onderzoekers verwachten dat ze met onderzoek tijdens de eerste vijf dagen, onderstaande doelen kunnen bereiken.

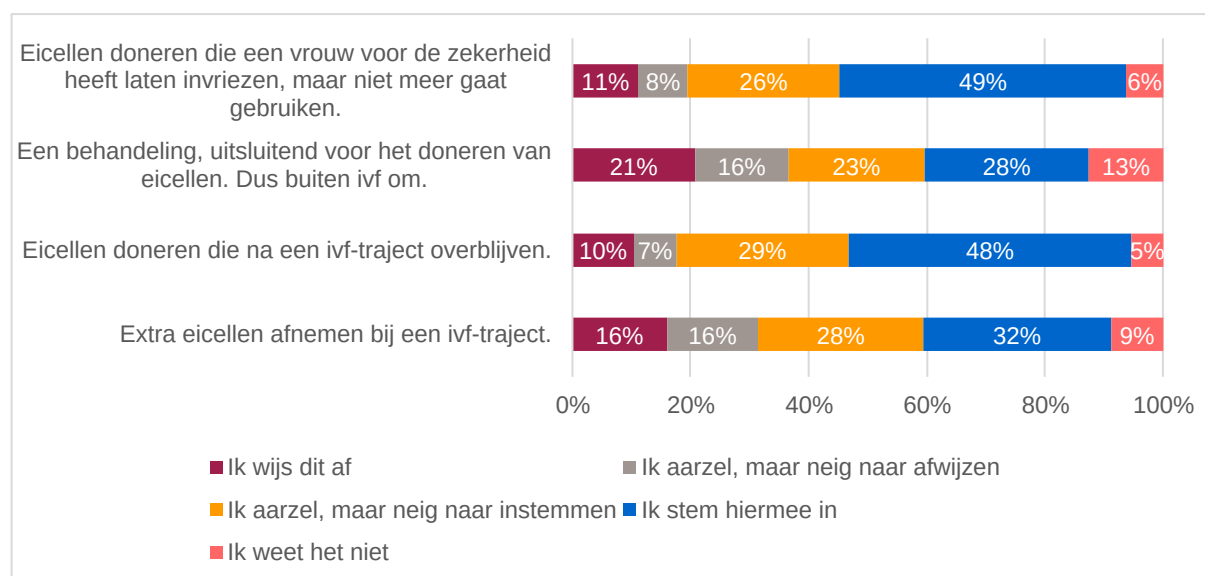
Wat vindt u van het speciaal tot stand brengen van embryo's voor onderzoek met deze doelen? Het is niet zeker of en wanneer deze doelen behaald kunnen worden.

Vraag 30

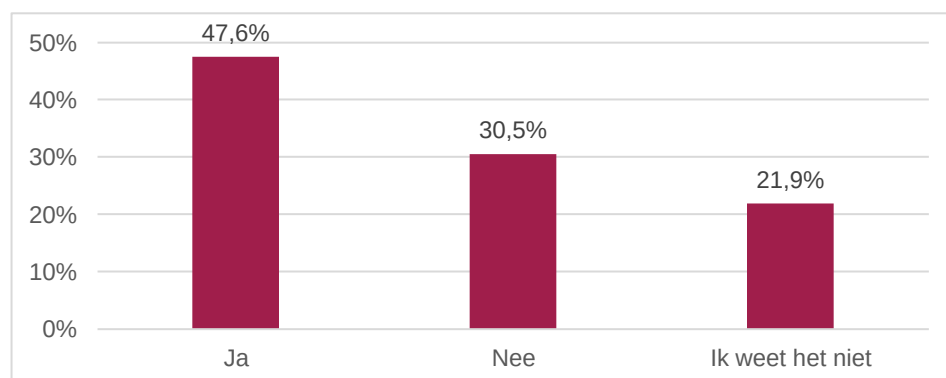
Stel dat het verbod op het speciaal voor onderzoek tot stand brengen van embryo's in Nederland wordt opgeheven. Dan hebben onderzoekers eicellen nodig om embryo's tot stand te brengen voor onderzoek. Deze eicellen kunnen op verschillende manieren verkregen worden. Het afnemen van eicellen uit de eierstokken is een intensief traject waaraan gezondheidsrisico's zijn verbonden.

Hieronder staan verschillende manieren waarop vrouwen eicellen zouden kunnen doneren. Wat vindt u van iedere vorm van donatie voor het maken van embryo's voor onderzoek, wanneer een vrouw geïnformeerde toestemming hiervoor heeft gegeven?

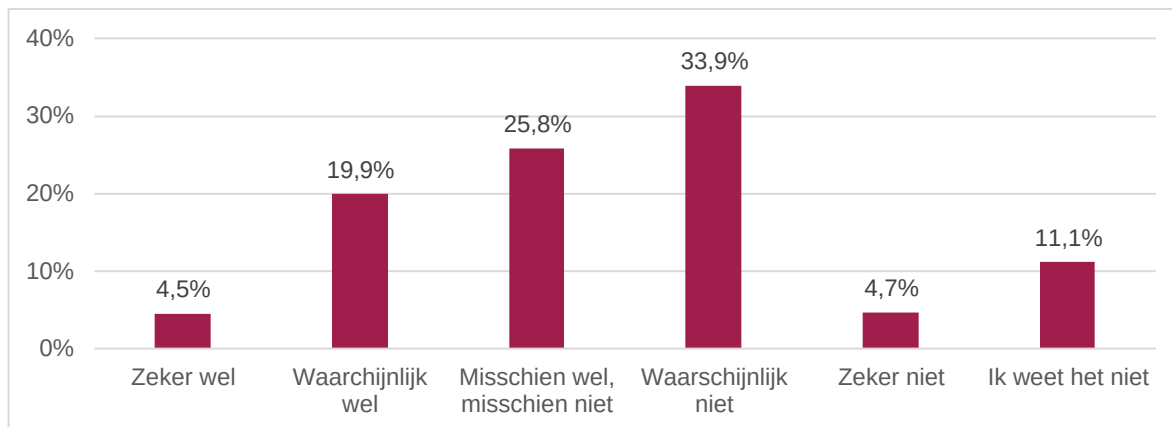
Vraag 31

Alles afwegend, vindt u dat het verbod op het **speciaal tot stand brengen van embryo's** voor medisch-wetenschappelijk onderzoek gehandhaafd moet blijven?

Vraag 32

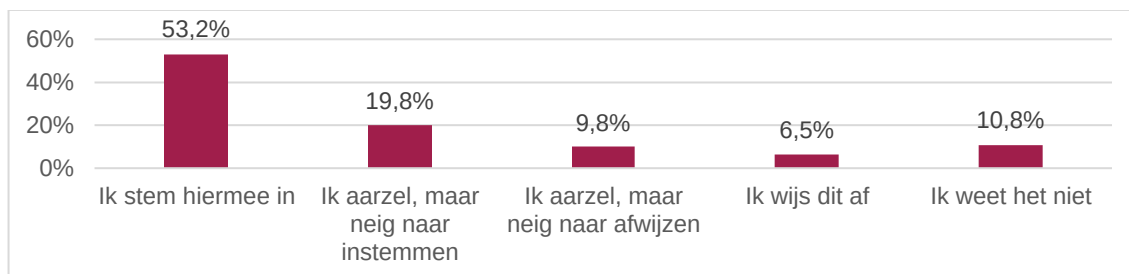
Verwacht u dat het tot stand brengen van embryo's voor medisch-wetenschappelijk onderzoek in Nederland over tien jaar nog steeds verboden zal zijn?

2. Gebruik van rest-embryo's

Vraag 16

Wat vindt u ervan dat er bij ivf voor de zekerheid meerdere embryo's worden gemaakt, om zo de kans op een zwangerschap te vergroten?

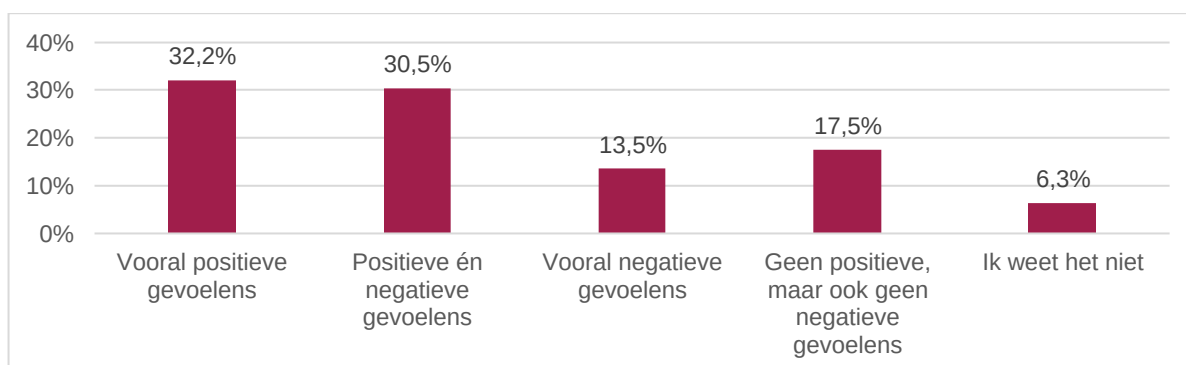
Vraag 17

Wist u dat het in Nederland is toegestaan om medisch-wetenschappelijk onderzoek te doen met rest-embryo's?

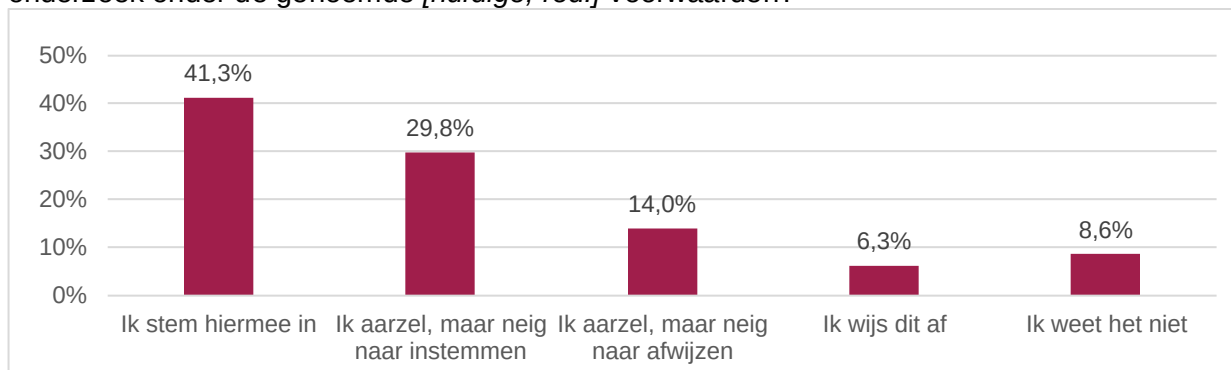
Vraag 18

Wat voor gevoelens roept het gebruik van restembryo's voor medisch wetenschappelijk-onderzoek bij u op?

Vraag 19

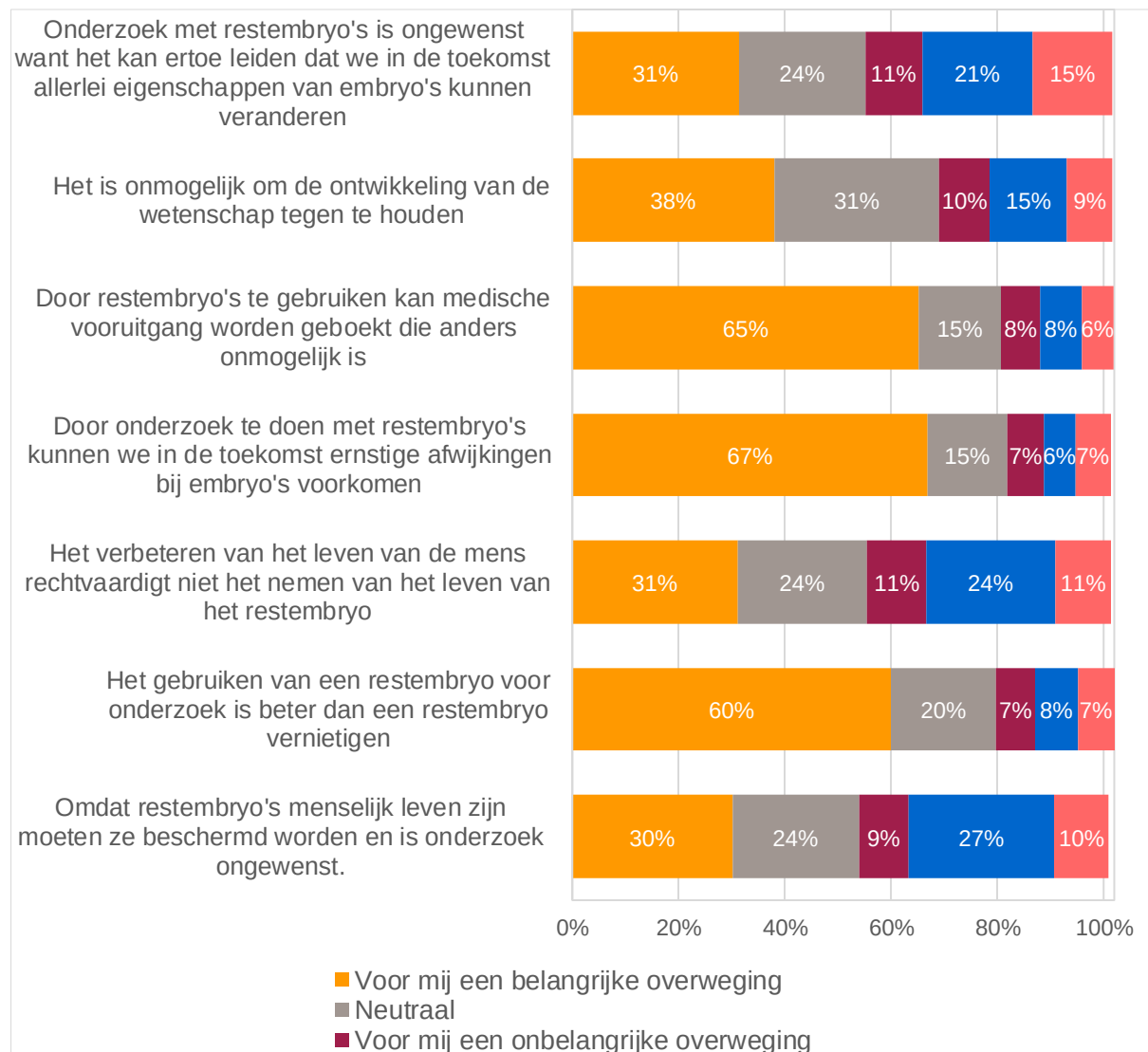
Wat vindt u van het gebruik van restembryo's voor medisch-wetenschappelijk onderzoek onder de genoemde *[huidige, red.]* voorwaarden?

Zie ommezijde

Vraag 20

Nu volgt een aantal overwegingen die door verschillende mensen genoemd worden in discussies over het gebruik van restembryo's voor onderzoek. Kunt u aangeven hoe belangrijk u elke overweging vindt? Als u het oneens bent met een overweging kunt u

*Respondenten die kozen voor 'ik ben het hier niet mee eens', konden ook nog aangeven hoe belangrijk de overweging voor hen was. Een klein aantal respondenten deed dit - daardoor tellen percentages op tot iets boven de 100%.

Vraag 21

Hieronder worden een aantal mogelijke doelen van onderzoek met restembryo's genoemd. Het is niet zeker of en wanneer deze doelen behaald kunnen worden.

Wat vindt u van het gebruik van restembryo's voor onderzoek met de volgende doelen?

